

PŘÍLOHA Č.1

PŘEHLED A CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTŮ OCHRANY

POTENCIÁLNĚ DOTČENÝCH EVROPSKY VÝZNAMNÝCH

LOKALIT A PTAČÍCH OBLASTÍ

(HODNOCENÍ DOPADŮ ZÚR LK NA EVL A PO)

OBSAH

1. Evropsky významné druhy	3
1.1. Živočichové	3
1106 - Losos atlantský (<i>Salmo salar</i>)	3
1355 - Vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	3
1188 - Kuřka ohnivá (<i>Bombina bombina</i>)	4
1078 - Přástevník kostivalový (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) – prioritní druh.....	5
1059 - Modrásek očkovaný (<i>Maculinea teleius</i>)	5
1061 - Modrásek bahenní (<i>Maculinea nausithous</i>)	6
1037 - Klínatka rohatá (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	7
1084 - Páchník hnědý (<i>Osmoderma eremita</i>) – prioritní druh.....	7
1163 - Vranka obecná (<i>Cottus gobio</i>)	8
1096 - Míhule potoční (<i>Lampetra planeri</i>).....	9
1.2. Rostliny	9
1903 - Hlízovec Loeselův (<i>Liparis loeselii</i>).....	9
1.3. Evropská stanoviště	10
3150 - Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition	10
6430 – Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně	10
6510 – Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i>).....	11
8220 - Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů.....	11
9110 - Bučiny asociace <i>Luzulo-Fagetum</i>	12
9130 - Bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>	12
9140 - Středoevropské subalpínské bučiny (s javorem a šťovíkem horským)	12
9180 - Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklích – prioritní stanoviště	13
91E0 - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i>) – prioritní stanoviště	13
2. Předměty ochrany v dotčených ptačích oblastech	13
Čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	13
Datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	14
Jeřáb popelavý (<i>Grus grus</i>)	14
Lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)	15
Lelek lesní (<i>Caprimulgus europaeus</i>).....	15
Skřivan lesní (<i>Lullula arborea</i>).....	16
Slavík modráček středoevropský (<i>Luscinia svecica</i>).....	16
Slavík modráček tundrový (<i>Luscinia svecica svecica</i>)	16
Sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>).....	17
Tetřívka obecná (<i>Tetrao tetrix</i>)	17

1. Evropsky významné druhy

1.1. Živočichové

1106 - Losos atlantský (*Salmo salar*)

Jedná se o rybu, jejíž celková délka může v dospělosti přesáhnout i 150 cm. Losos obecný obývá evropské pobřeží Severního ledového moře a východní pobřeží Severní Ameriky. Je to tažný druh, který žije v dospělosti v moři – do řek se vyplouvá třít a žije zde prvních 1 – 5 let svého života (strdlice)..

K migraci lososů na trdliště dochází v několika vlnách, tření pak probíhá na podzim a počátkem zimy. Losos atlantský se může třít opakovaně (po vytření se část populace vrací zpět do moře). K líhnutí dochází přibližně v květnu. U mladých ryb se během života v řece postupně mění preference prostředí – po vykulení vyhledávají partie s pomalejším prouděním, v dalším průběhu růstu pak postupně preferují silnější proud. Ke tření dochází na šterkovém dně (samice zde vytloukají třecí rýhy) – jikry pak zapadají do mezer mezi kameny. Z výše uvedených informací vyplývají mimo jiné poměrně specifické nároky lososa na podobu toku, který obývají – přirozený tok s dostatečnou hloubkovou diverzitou, vhodným substrátem a dostatkem proudných míst (s různě silným prouděním)..

Potřeba migrace (do moře a na trdliště), resp. její zamezení v důsledku výstavby neprůchodných bariér na hlavních migračních cestách lososů, bylo hlavní příčinou vymizení této ryby i z našeho území.

Losos atlantský se stal součástí záchraného programu, který byl zahájen vysazením lososího plůdku na jaře 1999 a v rámci kterého je v současné době vyvíjena snaha o jeho návrat do některých našich řek. Místem, kde je tento program na našem území aplikován, je právě povodí Ploučnice, které je v současné době směrem do moře migračně zprostupněno. K vysazování lososa dochází na horním toku Ploučnice (resp. přítoku) v Ještědském potoce. Ročně je zde vysazováno 150 000 jedinců plůdku. Návrat dospělých ryb byl již zaznamenán, v současné době se odhaduje na desítky jedinců (v rámci povodí Labe). Tření v Ploučnici zatím nebylo zaznamenáno, třecí rýhy byly zjištěny na Kamenici (pravostranná přítok Labe pod Ploučnicí).

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL7	CZ0513505	Dolní Ploučnice
EVL8	CZ0423507	Horní Kamenice
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice

1355 - Vydra říční (*Lutra lutra*)

Velká lasicovitá šelma, specializovaná zejména na lov ryb a jiných vodních živočichů (např. raci, obojživelníci apod.). Vydra se zdržuje v blízkosti vodních ploch, a to jak stojatých tak tekoucích, kde nachází dostatek potravy. Podél vodních toků vedou i hlavní migrační koridory (i když je schopna migrovat na větší vzdálenosti i po souši – např. mezi jednotlivými povodími). Vydra má poměrně velké domovské okrsky (pokrývají několik kilometrů toku), jejichž velikost a frekvence využívání jednotlivých jejich částí se během

sezóny mění. V blízkosti vody si vydry také budují nory (mohou využívat i opuštěné nory jiných druhů). Loví převážně v noci.

Vydra říční je na území ČR v současné době rozšířena ostrůvkovitě prakticky po celém území zejména tam, kde nachází dostatek potravy (kromě zachovalých vodních toků se jedná zejména o rybníčné oblasti, ve kterých je provozován intenzivní chov ryb)..

Podmínkou pro trvalý výskyt a prosperitu tohoto druhu je dostatečná potravní nabídka. V případě vodních toků to znamená, že se musí jednat o přírodní potoky a řeky s neregulovanými břehy, s hloubkově členitým dnem a dostatkem úkrytových možností, které poskytují vhodné podmínky pro život dostatečně početných rybích populací. Velmi důležitý je také charakter bližšího okolí toku.

Vydrám musí být umožněn bezpečný pohyb kolem vodotečí, s dostatkem možných úkrytů apod. Problémem při migraci vyder jsou zejména různé stavby, silniční propustky apod., které tyto živočichové nemohou překonávat po břehové linii a jsou tak nuceni k pohybu po silničních komunikacích (ty jsou, kromě nedovoleného lovu, hlavní příčinou nepřírozených úmrtí těchto živočichů)..

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL7	CZ0513505	Dolní Ploučnice
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice
EVL8	CZ0423507	Horní Kamenice

1188 - Kuňka ohnivá (*Bombina bombina*)

Tento druh je po většinu aktivní periody vázán zejména na stojaté, dobře prosluněné a většinou bylinnou vegetací zarostlé vodní plochy, mohou to být rybníky a jiné umělé vodní nádrže, přirozené i umělé tůně, zatopené lomy a pískovny, ale i např. zatopené vyježděné koleje v terénu od těžké techniky. Na rozdíl od příbuzné kuňky žlutobřiché velmi často vytváří početné populace i v hospodářsky intenzivně využívaných vodních nádržích (podmínkou je však přítomnost dostatečně rozsáhlých litorálních partií s omezenou dostupností pro rybí obsádku). Kuňky se rozmnožují zejména v jarním období, v případě pozdního zaplavení vodních ploch (periodických tůní, rybníků vypouštěných na jaře apod.) dokáží svůj životní cyklus těmto jevům přizpůsobit a ke kladení snůšek pak dochází i mnohem později. Během sezóny (lovecká perioda) dochází často k distribuci populace do širšího okolí reprodukčních nádrží – kuňky tak z větších nádrží migrují např. na vlhké louky, do lesních porostů apod., kde se zdržují i v malých zaplavených, občas i zastíněných tůňkách, vyježděných kolejích, atd. K zimování kuněk dochází na souši (např. v různých nepromrzajících skulinách pod kameny, v suťových polích, pod kořeny stromů, ve sklepích ...), přičemž zimoviště mohou být od reprodukčních a trofických stanovišť poměrně dosti vzdálena..

Na území ČR známe v současné době řádově stovky lokalit. V poslední době je však tento druh silně ohrožován zejména v důsledku intenzifikace chovu ryb a nešetrného odbahňování vodních nádrží (likvidace litorálních partií)..

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL3	CZ0513238	Cihelenské rybníky
EVL7	CZ0513505	Dolní Ploučnice
EVL23	CZ0513244	Manušické rybníky
EVL4	CZ0513237	Česká Lípa - mokřad v nivě Šporky

1078 - Prástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria*) - prioritní druh

Prástevník kostivalový je jiho- a středoevropský druh. V ČR je poměrně široce rozšířen, především v nižších polohách. Chybí především v horských oblastech, místy proniká údolními i do vyšších nadmořských výšek. Jeho výskyt není znám například z většiny území východních Čech. Hojně se vyskytuje zejména v termofytiku středních Čech a jižní Moravy. Za centrum rozšíření v Čechách lze uvažovat údolí Vltavy, Český kras a České Středoohoří.

Prástevník kostivalový osidluje širokou škálu biotopů, od smrčín přes okraje cest, průseky a okraje ve smíšených lesích teplých oblastí, lužní lesy, kamenolomy, teplejší údolí se skalnatými výchozy i exponované kamenité stráně (mj. i osvětlené okraje přehrad) s řídkými porosty stromů a bohatým keřovým a bylinným patrem. Prástevníkovi vyhovuje mozaikovitě prostředí s místy teplými a slunnými a zároveň s místy stinnými o vyšší vlhkosti, např. s drobnými vlhčími plochami či vodotečemi ve stržích, roklích, úvozech apod. Dospělci létají od července do září ve dne, často se soustřeďují na vlhčích místech. Motýli sají nektar na sadci konopáči, a mnoha dalších druhů rostlin. Přezimuje housenka, která je polyfágní, mezi její hostitelské rostliny před přezimováním patří hluchavky, kopřivy, vrbovky, jitrocele, po přezimování pak i ostružiníky aj.

Na většině území Evropy se jedná o poměrně hojný a široce rozšířený druh, který de facto není ohrožen. Potenciální příčiny ohrožení, které by mohly vést k úbytku tohoto druhu jsou zřejmě: intenzivní lesní hospodaření spojené s likvidací lesních lemů, popř. plošné sečení v letním období. Některé lokality jeho výskytu - např.: skalní lesostepi, jsou ohroženy zarůstáním a absencí aktivní péče. V ostatních případech představuje ohrožení pouze úplná likvidace biotopu či obecně aplikace insekticidů.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice

1059 - Modrásek očkovaný (*Maculinea teleius*)

Modrásek očkovaný je vlhkomilný druh žijící především na extenzivně využívaných vlhkých krvavcových loukách se zachovalým vodním režimem, spíše v podhorských oblastech. Preferuje výslunná stanoviště chráněná před větrem.

Dospělci se vyskytují od června do srpna v jedné generaci. Sají na květenství krvavce totenu a na bobovitých bylinách. Hostitelskou rostlinou housenek je krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), jehož semeníky se živí v počátcích svého vývoje, poté padají na zem, kde jsou vyhledány dělnicemi hostitelských mravenců (především druhu *Myrmica scabrinodis*), které je odnáší do svých mravenišť. Tam se živí larvami a kuklami mravenců, zhruba po dobu 10 měsíců. Po přezimování se v hnízdech mravenců i kuklí.

V rámci celé Evropy výrazně ustoupil ve druhé polovině 20. století. Hlavní příčinou ústupu jsou změny ve způsobu obhospodařování vlhkých luk, především odvodňování a následně přehnojování nebo zornění, v menší míře pak sukcesní změny na opuštěných loukách (zarůstání křovinami, náletem, invazními rostlinnými druhy). Recentní nebezpečí představuje výsadba rychle rostoucích dřevin na luční pozemky. Na rozdíl od méně ohroženého modráška bahenního (*M. nausithous*), který dokáže přežít na celé řadě vlhkých lučních stanovišť s výskytem krvavce totenu, vyžaduje modrášek očkovaný členitější mikrostanoviště, typické pro jednosečné, ručně kosené louky. Toto určuje jeho úzká vazba na hostitelského mravence *Myrmica scabrinodis*, který nežije v trvale zamokřených depresích ani na rovném povrchu strojově sečených luk (kde přežívá mravenec *Myrmica rubra*, hostitel modráška bahenního). Ohrožujícím faktorem je rovněž aplikace insekticidů v okolí lokalit.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice

1061 - Modrášek bahenní (*Maculinea nausithous*)

Typický druh extenzivně využívaných vlhkých luk, s výskytem krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*) a se zachovalým vodním režimem, ale také vlhké příkopy podél silnic a železnic, poddolovaná území, okraje vodních nádrží apod.

Samice klade několik vajíček do květních hlávek živné rostliny (využívá fenologicky vyvinutější květenství než modrášek očkovaný, *Maculinea telejus*). Housenky žijí v semenících hostitelské rostliny 2-3 týdny, možná je vnitrodruhová (kanibalismus) i mezidruhová konkurence s housenkami *M. telejus*. Přežívá 3-6 housenek v jedné květní hlávce. Ve čtvrtém instaru larvy vypadávají pod živnou rostlinu, kde jsou po velmi rychlé adopci (4-6 minut) přeneseny mravenci do mravenišť. Mravenčím hostitelem je *Myrmica rubra*, příležitostně také *M. scabrinodis*. V mraveništích se housenky chovají jako predátoři a požírají larvy a kukly mravenců (obligátní myrmekofilie), nakonec se zde i kuklí. V hnízdech velkých kolonií *Myrmica rubra* může přežít až několik desítek housenek. Dospělci se vyskytují od června do srpna. Sají především na kvetoucích hlávkách krvavce totenu. Vytváří uzavřené populace, imaga jsou však schopna delších přeletů než modrášek očkovaný (*Maculinea telejus*) a jednotlivé mikrokolonie bývají navzájem propojené do systému metapopulací.

Přestože na našem území dosud není přímo ohrožen (místy se však vyskytuje spolu s ohroženými *Maculinea telejus* či *M. alcon*) je možné vymezit příčiny ústupu především na základě zahraničních zkušeností. Hlavním důvodem ústupu byly změny ve způsobu obhospodařování vlhkých luk, především odvodňování a následně přehnojování nebo rozorání stanovišť, případně sukcesní změny po ukončení hospodaření (zarůstání křovinami, náletem, invazními rostlinnými druhy). Ohrožujícím faktorem je rovněž aplikace insekticidů v okolí lokalit. Jako možnou příčinu ohrožení lze vidět i standardizovaný, masově aplikovaný nevhodný termín seče.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice

1037 - Klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*)

Klínatka rohatá vyhledává čisté lesní potůčky, říčky a řeky (preferují řeky s písčitém dnem), tedy toky s chladnější, čistší a více prokysličenou vodou. Larvy se ukrývají v slabých nánosech detritu v místech bez vegetace. Klínatky se mohou objevovat jak ve zcela přirozených starých stabilních korytech, tak i v mladších úsecích toků, kde řeka nověji eroduje nad krátkými úseky regulací provedenými u jezů a mostků, pod nimiž vznikají písčné náplavy. Pokud je regulace v delším úseku, pak se vyskytuje pouze v blízkosti jezů.

Imaga létají od května až do října, páří se často na prosluněných písčitých lesních cestách, teprve před vlastním kladením vajíček se samičky vrací k vodě. Zimují vajíčka nebo larvy, délka larválního vývoje je až dva roky. Dospělci se sluní v břehových porostech nebo na kamenech a větvích uprostřed toku. Neosidluje tůně a vedlejší ramena.

Ohrožení představují především regulace říčních toků a znečišťování vody. Nebezpečím pro tento druh mohou být dále snahy o nekontrolované a nadměrné vysazování některých rybích druhů a likvidace břehových porostů.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL9	CZ0513506	Horní Ploučnice
EVL37	CZ0513256	Smědá

1084 - Páchník hnědý (*Osmoderma eremita*) - prioritní druh

Podle podkladů AOPK ČR se páchník hnědý vyskytuje v rámci EVL na jedné lokalitě, a to na vrchu Borný u Máchova Jezera.

Páchník hnědý je saproxylofágem, typickým druhem osidlujícím stromové dutiny. Larvy mají víceletý vývoj v trouchu v dutinách živých listnatých stromů (vrb, dubů, lip, jilmů, ovocných stromů, aj.), především ve střední a horní části kmene. Preferuje pravděpodobně osvětlené kmeny a dutiny, proto lze často nalézt populace páchníka v solitérních stromech či alejích. Imaga se objevují od května do září. Aktivují se večer a v noci, dutinu však opouštějí jen výjimečně, létat jsou schopni pouze na velmi krátké vzdálenosti.

Páchník hnědý se vyskytuje na dvou typech stanovišť. Jednak jsou to původní listnaté lesy (lokality na jižní Moravě), ve většině případů jsou to však staré parky a aleje, případně obory či staré ovocné sady. Tyto antropogenní biotopy představují dnes většinu lokalit, z čehož lze odvodit i příčiny ohrožení druhu.

Příčinou ohrožení je především odstraňování starých stromů (jak osídlených, tak k osídlení vhodných - v parcích i lesích, kde se vyskytuje) a související likvidace alejí. Dalším významným faktorem je vypalování a sanace dutin stromů, samotné dutiny pak nesmí být otevřeny dešti. Nepřehlédnutelným faktorem je i aplikace insekticidů v lokalitách výskytu a jejich blízkém okolí. Vzhledem k tomu, že došlo k fragmentaci původního areálu (odlesnění), má *Osmoderma eremita* sklon k vytváření mikropopulací, které jsou o to více náchylné k vymření z vnitřních příčin, je zachování alejí klíčovým faktorem umožnění komunikace mezi mikropopulacemi.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL12	CZ0514042	Jestřebsko - Dokesko
EVL45	CZ0513508	Zahrádky

1163 - Vranka obecná (*Cottus gobio*)

Vranka obecná je druh vyskytující se zejména v proudných tocích s kamenitým dnem, které jí poskytují vhodné úkrytové podmínky - jedná se totiž o druh s redukováným plynovým měchýřem, travící tak čas převážně na dně mezi kameny nebo v úkrytech pod nimi. Do prostor pod kameny také vranky kladou jikry (lepší je např. na jejich spodní stranu), které pak samci hlídají. Vranky se vyskytují v horských oblastech, ale i v nižších polohách, podmínkou výskytu je přítomnost vhodného kamenitého toku s dobře prokysličenou a pokud možno neznečištěnou vodou. Živí se bentickými živočichy. Vranka obecná žije maximálně osm let a dorůstá velikosti do 15 centimetrů.

Vranka je poměrně citlivá na znečištění toků a dostatek kyslíku ve vodě. Mezi hlavní nebezpečí pro tento druh patří regulace a necitlivé úpravy přirozených toků. Slouží tak jako bioindikátor kvality vodního prostředí. Ohrožovat predačním tlakem ji mohou např. lososovité ryby vysazované v nadměrných počtech - např. pstruh obecný potoční.

V České republice se vranka obecná vyskytuje ve všech povodích, kde osidluje zejména jejich horní partie. V současnosti je známo více než 250 lokalit.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL14	CZ0513822	Jizera a Kamenice
EVL19	CZ0524044	Krkonoše
EVL37	CZ0513256	Smědá

1096 - Mihule potoční (*Lampetra planeri*)

Mihule potoční je druh s poměrně specifickým životním cyklem a z něj vyplývajícími ekologickými nároky. Jedná se o primitivního obratlovce (řád: Mihule) obývajícího v rámci svého životního cyklu různé typy vodních biotopů (převážně potoků a říček). Podstatnou část života tráví mihule potoční ve formě slepé larvy (minohy) která žije zahrabána v jemnozrnných sedimentech v přirozených i uměle vytvořených vodních tocích (např. různé náhony), ojediněle i ve stojatých vodách (rybníky a jiné vodní nádrže). Larvy mihulí se živí filtrací vody. Zhruba po 4 letech dochází v podzimním období k jejich metamorfóze (charakteristickým průvodním znakem je vytvoření očí, ústního přísavného terče a prolomení žaberních otvorů) - mimo jiné mihulím v této fázi atrofuje střevo a od metamorfózy tedy nepřijímají potravu. Na jaře dalšího roku (cca květen) dochází ke tření a následnému úhynu adultů. S rozmnožováním mihulí jsou často spojeny masivní migrace na vhodná trdliště (problémem jsou pro ně proto nepřekonatelné migrační bariéry v tocích). Jako trdliště slouží mihulím plochy s písčítým, popř. jemně šterkovitým dnem, kde samice vyhrabává třecí jamku. Vykulené larvy vyhledávají jemnozrnné nánosy, ve kterých probíhá jejich další vývoj.

Mihule jsou poměrně citlivé na znečištění vody, i když jednorázové rychlé otravy toku díky způsobu života larev přežívají poměrně úspěšně. Podmínkou pro existenci jejich populací je přítomnost vhodných sedimentů pro vývoj minoh a vhodných míst ke tření. Jedním z největších nebezpečí proto dnes jsou zejména úpravy a „čištění“ vodních toků, výstavby migračních bariér, nevhodná „protipovodňová“ opatření apod.

V současné době je z našeho území známo více než 300 lokalit tohoto druhu.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL42	CZ0513509	Svitavka

1.2. Rostliny

1903 - Hlízovec Loeselův (*Liparis loeselii*)

Hlízovec roste na slatinách, slatinných loukách, pánevních rašeliništích, prameništích a vlhkých písčích s neutrální nebo slabě zásaditou reakcí. Je to světlomilná nebo jen mírný zástin snášející bylina s nízkou konkurenční schopností. Osídluje zpravidla místa s řídkým bylinným patrem, bohaté mechové patro jí ale nevádí. Hladina podzemní vody je obvykle těsně pod povrchem půdy.

Většina původních lokalit zanikla odvodňováním mokřadů, některá současná naleziště však lidskou činností vznikla. Nejbohatší české naleziště je na vytěženém rašeliništi Shnilé louky v EVL Jestřebsko - Dokesko.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL12	CZ0514042	Jestřebsko - Dokesko

1.3. Evropská stanoviště

3150 - Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition

Obecně se jedná o vegetaci ponořených nebo na hladině plovoucích vodních rostlin kořenujících nebo nekořenujících v substrátu dna. Nejvíce bývají zastoupeny druhy rodů Lemna, Spirodela Ceratophyllum, Myriophyllum, Potamogeton, Nuphar, Nymphaea. Výskyt biotopu je vázán na přirozeně eutrofní a mezotrofní stojaté až mírně tekoucí vody nížin a pahorkatin. Zčásti jde o vody přirozeného původu, zejména mrtvá ramena řek, aluviální tůň a klidné úseky toků, ale i o rybníky a malé vodní nádrže a tůň. Nedochází k periodickému vysychání. Na dně bývá vyvinuta silná vrstva bahna.

Hlavními negativními vlivy jsou vodohospodářské úpravy a s nimi spojená absence pravidelných záplav a vysychání aluviálních vod, přerybnění, chov vodní drůbeže, silné znečištění vod apod.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL12	CZ0514042	Jestřebsko - Dokesko

..
-

6430 – Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně

Jednotka zahrnuje vysokobylinná společenstva v nivách planárního až alpínského stupně. Jedná se o uzavřená společenstva s převahou vysokých širokolistých bylin rostoucích na březích a náplavech horských potoků a bystřin, ve vlhkých žlabech a kotlinách v montánním stupni, zejména však v subalpínském a alpínském stupni. Patří sem také vegetace pravidelně zaplavovaných luk a vlhké louky podél řek a potoků nebo na prameništích.

Vzhled porostů je velmi rozdílný a výrazně ho ovlivňují jejich dominanty. Jednotka se vyskytuje na různých geologických podložích od bazických a neutrálních až po mírně kyselé, většinou humózní, vlhké a propustné půdy. Charakteristickým druhem lemů horských potoků je např. devětsil lékařský, v subalpínských vysokobylinných a kapradinových nivách je to havez česnáčková a papratka horská, v bylinných lemech nížinných řek se pak často vyskytuje opletník plotní, ve vlhkých loukách může dominovat tužebník jilmový nebo kakost bahenní, popř. rozrazil dlouholistý či pryšec lesklý.

Hlavní příčiny ohrožení jsou pro tužebníková lada: odvodňování, napřimování vodních toků, zarůstání dřevinami, zamezení pravidelným záplavám. Pro devětsilové lemy horských potoků jsou příčiny ohrožení: ruderalizace, šíření invazních druhů rostlin (např. *Impatiens glandulifera* a *Reynoutria* spp.), regulace vodních toků, odlesňování, eutrofizace v důsledku znečišťování vodních toků a intenzifikace zemědělství.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

6510 – Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*)

Extenzivně hnojené, jedno- až dvoječné louky s převahou vysokostébelných travin jako je ovsík vyšný, psárka luční, trojštět žlutavý, tomka vonná nebo kostřava červená. Vyskytují se v aluviích řek, na svazích, náspech, v místech bývalých polí, na zatravněných úhorech a v ovocných sadech od nížin do hor, většinou v blízkosti sídel. Osidlují mírně kyselé až neutrální, středně hluboké až hluboké, mírně vlhké až mírně suché půdy s dobrou zásobou živin. Variabilita těchto porostů je poměrně široká. Velká proměnlivost druhového složení odráží poměrně široké ekologické spektrum a místní způsob hospodaření.

Hlavní příčiny ohrožení jsou přehnojování, ruderalizace, opouštění pozemků a následné zarůstání. V poslední době dochází k poškozování hodnotných segmentů (někdy i poměrně velikých) u obytné zástavby častým a opakovaným sekáním odrůstající trávy bez dalšího využití.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL16	CZ0510508	Klíč
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

8220 - Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů

Stanoviště představují tři typy biotopů: skalní vegetace sudetských karů, acidofilní vegetace alpských skal a šterbinová vegetace silikátových skal a drolin. První dva jmenované typy biotopů se vyskytují v Krkonoších a jejich potenciální ohrožení nebylo zjištěno. Biotop S1.2 - šterbinová vegetace silikátových skal a drolin - tvoří skály a skalní moře s proměnlivým výskytem vyšších rostlin a mechorostů.

Hlavní příčiny ohrožení je eutrofizace.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL16	CZ0510508	Klíč
EVL19	CZ0524044	Krkonoše
EVL15	CZ0510400	Jizerskohorské bučiny

9110 - Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*

Jedná se o floristicky chudé acidofilní bukové porosty. V bukovém porostu je přimíšen dub, ojediněle jedle. Vyskytují se na minerálně chudých horninách – žuly, ruly, křemence, fylity, krystalické břidlice, kyselá vulkanity. Keřové patro je málo vyvinuté, tvoří ho zejména zmlazující jedinci hlavních dřevin. V bylinném patře převažují acidofilní a oligotrofní druhy jako je: *Avenella flexuosa*, *Luzula luzuloides*, *Calamagrostis arundinacea*, *Vaccinium myrtillus* (ve vyšších polohách další druhy). Toto stanoviště odpovídá v rámci ČR biotopu L5.4 – Acidofilní bučiny (Katalog biotopů, ed. Chytrý, 2001).

Hlavní příčiny ohrožení je vysazování jehličnatých monokultur, přezvěření, ruderalizace a nevhodný způsob lesního hospodaření (holoseče, nadměrný zápoj).

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL15	CZ0510400	Jizerskohorské bučiny
EVL19	CZ0524044	Krkonoše
EVL38	CZ0510408	Smědava
EVL16	CZ0510508	Klíč

9130 - Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*

Mezotrofní a eutrofní porosty nesmíšených bučin a smíšených jedlo-bukových lesů zpravidla s vícevrstevným bylinným patrem, které vytvářejí typické lesní sciofyty s vysokými nároky na půdní živiny. Vyskytují se na různém geologickém podloží, na pravidelnějších svazích se sklonem do 20 stupňů, na středně hlubokých až hlubokých, trvale provlhčených půdách s dobrou humifikační schopností. Porosty jsou charakteristické vysokým zápojem.

Hlavní příčiny ohrožení je vysazování jehličnatých monokultur, přezvěření, ruderalizace a nevhodný způsob lesního hospodaření (holoseče, nadměrný zápoj).

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL15	CZ0510400	Jizerskohorské bučiny
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

9140 - Středoevropské subalpínské bučiny (s javorem a šřovíkem horským)

Vysokobylinné horské javoro-bukové lesy s příměsí sutinových dřevin, případně jedle a smrku. Vyskytují se při hřebenových a suřových oblastech vyšších pohoří. Optimum mají tam, kde tvoří horní hranici lesa buk. Vyhovují jim mělké půdy s vyšším obsahem skeletu a příznivou humifikací, charakteristický je zvýšený obsah nitrátů. Keřové patro je chudé, tvoří ho zmlazující jedinci dřevin, naopak druhová společenstva jsou bohatá. Charakteristické jsou horské vysokobylinné druhy.

Hlavní příčiny ohrožení je vysazování jehličnatých monokultur, přezvěření, ruderalizace a nevhodný způsob lesního hospodaření (holoseče, nadměrný zápoj).

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL15	CZ0510400	Jizerskohorské bučiny
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

9180 - Lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích – prioritní stanoviště

Azonálně a půdním složením podmíněná společenstva smíšených javoro-jasano-lipových lesů v suťových svazích, úzlabinách a roklinách na minerálně bohatších až středně živných silikátových horninách. Velkou druhovou diverzitu dřevin zvyšuje příměs druhů z kontaktních zonálních společenstev. Keřové patro je bohatě vyvinuté. Ve společenstvu bylin se uplatňují nitrofilní druhy.

Hlavní příčiny ohrožení je vysazování jehličnatých monokultur, přezvěření, ruderalizace a nevhodný způsob lesního hospodaření (holoseče).

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL15	CZ0510400	Jizerskohorské bučiny
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

91E0 - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy (Alno-Padion, Alnion incanae) – prioritní stanoviště

Jednotka zahrnuje lužní lesy v nejnižších částech aluvií řek a potoků, kde jsou hlavním ekologickým faktorem pravidelné záplavy způsobené povrchovou vodou nebo zamokření způsobené podzemní vodou. Patří sem nezapojené vrbo-topolové porosty (měkký lužní les) rozšířené v záplavových územích větších řek a olšiny podél potoků a menších řek ve vyšších polohách. Charakteristicky se uplatňují nitrofilní a hygrofilní druhy.

Hlavní příčiny ohrožení jsou narušení hydrologického režimu krajiny, ruderalizace podrostu, výsadba náhradních nepůvodních dřevin.

Výskyt v rámci potenciálně ovlivněných EVL:

Číslo	Kód	Název
EVL19	CZ0524044	Krkonoše

2. Předměty ochrany v dotčených ptačích oblastech

Čáp černý (Ciconia nigra)

Dává přednost rozsáhlejším lesům smíšeným, listnatým i jehličnatým. Potravu získává v tůních a drobných vodních tocích. Jeho potravu tvoří ryby, žáby a vodní hmyz. Hnízdí jednotlivě na stromech od dubna do srpna. Zimuje v Africe jižně od Sahary, vzácně ve Středomoří.

Přibližně od padesátých let minulého století se čápi černí začali šířit západním směrem. Od sedmdesátých do konce osmdesátých let stoupla početnost v ČR o 50%. V současnosti je rozšířen na většině území ČR od nížin po střední polohy.

V ptačí oblasti Krkonoše tvoří hlavní ohrožení vyrušování na současných hnízdištích a místech sběru potravy – lesních vodních tocích. Početnost v ptačí oblasti: 7-10 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO3	CZ0521009	Krkonoše

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Obývá rozsáhlejší lesní celky, jehličnaté i listnaté, od nížin do hor. Je stálý, k hnízdění si vytesává dutiny, živí se hmyzem žijícím ve dřevě. Hraje klíčovou roli pro řadu druhů ptáků hnízdících v dutinách.

Datel černý je v České republice rozšířen téměř všude s výjimkou bezlesých oblastí. Na většině obývaného území jsou jeho stavy stabilní. Vyskytuje se v lužních lesích v nížinách, vystupuje až k horní hranici lesa. V poslední době je prokázáno i pronikání do městských parků nebo menších lesíků v zemědělské krajině. V souvislosti s tím pravděpodobně mírně roste i jeho početnost. Početnost v ptačí oblasti: 60-70 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO3	CZ0521009	Krkonoše

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

Hnízdním prostředím jeřába jsou rozsáhlá podmáčená místa v lesích i na otevřených plochách, dostatečně členěná vlhkomilnou vegetací, porosty olší, vrb a rákosu. Ve střední Evropě to mohou být i větší rákosiny v blízkosti rybníků, rašeliniště apod. Jedná se o tažný druh, jeho potravu tvoří hmyz, drobní savci, bobule, kukuřice, hnízdí od dubna do května.

Údaje o hnízdění u nás ve starší minulosti jsou nepotvrzené. První hnízdění v novodobé historii bylo prokázáno až v 80. letech 20. století. Od té doby byla objevena hnízda nebo mláďata na několika dalších lokalitách v západních, severních a středních Čechách. Dnes již tradiční a početně nejvýznamnější oblasti jsou rybníky a podmáčené lesy na Českolipsku. Vhodné prostředí jeřáb nalézá i v Chebské pánvi, ve Šluknovském výběžku a na Nymbursku. Zcela nově hnízdí i v Jizerských horách na česko-polské hranici. Přes tyto údaje patří jeřábi u nás mezi velmi vzácné hnízdící druhy, ale existuje perspektiva mírného šíření. K hlavním příčinám ohrožení v ptačí oblasti patří zánik hnízdního biotopu a také vyrušování v období hnízdění a vyvádění mláďat.

Dnes již tradiční a početně nejvýznamnější oblasti jeřába popelavého jsou rybníky a podmáčené lesy na Českolipsku. Početnost v ptačí oblasti je cca 12-13 párů. Nejpočetnější jsou lokality Břehyňský rybník (4-5 párů), Novozámecký rybník (3-4 páry), Jestřebské slatiny (1 pár), Heřmanický rybník (1 pár), Hradčanské rybníky (1 pár), Máchovo jezero (1 pár). Těsně za hranicí ptačí oblasti v mokřadu u Borku je evidován výskyt jednoho hnízdícího páru. Kromě evidovaných hnízdicích párů, se vyskytují i nehnízdící jedinci, jejichž počet lze obtížně odhadovat.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO1	CZ0511007	Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady

Lejsek malý (*Ficedula parva*)

Je to tažný druh, jehož hnízdním prostředím jsou listnaté, hlavně bukové lesy. Hnízdí v dutinách, a proto potřebuje v porostu podíl starých stromů. Potravou je lesní hmyz a hnízdí v května a červnu.

V České republice je lejsek malý vázán na rozsáhlé bukové porosty od nížin do hor. Vyskytuje se spíše vzácně ve většině pohraničních pohoří, místy i ve vnitrozemí, např. na Křivoklátsku, ve Voděradských bučinách nebo na Českomoravské vysočině. Dříve byl u nás považován za vzácného ptáka, v současnosti se díky lepšímu rozpoznávání počet hnízdních lokalit zvyšuje. Druh může být ohrožen ubýváním hnízdních příležitostí ve starých bukových lesích.

Početnost v ptačí oblasti: 60-70 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO3	CZ0521009	Krkonoše

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*)

Poměrně nenápadný pták s noční aktivitou. Hnízdním prostředím lelka jsou jehličnaté - hlavně borové - a listnaté lesy zpravidla na písčitém podkladě. Důležitá je přítomnost otevřených ploch a okrajů, tedy pasek, mýtin a průseků. Přirozeně jsou to např. vřesoviště nebo rašeliniště. Méně často hnízdí i na křovinatých výslunných stráních i na jiných podobných stanovištích. Hnízdí na zemi od května do července.

Od poloviny 20. století došlo v Evropě k poměrně výraznému úbytku hlavně v západní části areálu. Hlavní příčinou je patrně ztráta vhodného biotopu a také nedostatek potravy, velkého nočního hmyzu, v důsledku používání pesticidů.

Lelek lesní má v České republice ostrůvkovité hnízdní rozšíření, závislé na existenci vhodných biotopů. V oblastech rozsáhlejších borových lesů, hlavně v nížinách lze dosud zaznamenat i početnější výskyt, jinde však hnízdí spíše ojediněle. Dříve byl patrně mnohem rozšířenější, v posledních desetiletích se předpokládá jeho značný úbytek. Přesné znalosti jeho populačních trendů u nás jsou zatím nedostačující a je nutné je doplnit.

Početnost v ptačí oblasti: 30-40 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO1	CZ0511007	Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady

Skřivan lesní (Lullula arborea)

U nás obývá především otevřená místa v borových lesích na písčítých podkladech, vřesoviště, výslunné stráně, ale i staré sady a vinohrady. Změny využívání hnízdního prostředí – ubývání extenzivních lesostepních lokalit - však způsobily trvalý pokles ve většině států Evropy. Potravu tvoří hmyz a semena. Hnízdí na zemi 2x ročně od dubna do června.

Skřivan lesní se u nás vyskytuje v Čechách ve vhodném prostředí roztroušeně, na Moravě spíše vzácně. Hojněji doposud hnízdí v borových lesích pískovcových oblastí středních a severních Čech, podstatně vzácnější je v současnosti v pohraničních horách. V posledních desetiletích dochází k poklesu početnosti na většině území České republiky, pouze v některých bývalých vojenských prostorech byly prokázány stabilní stavy.

Početnost v ptačí oblasti: 12-25 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO1	CZ0511007	Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady

Slavík modráček střeoevropský (Luscinia svecica)

Hnízdním prostředím slavíka modráčka střeoevropského jsou podmáčená místa v nížinách v blízkosti vodních ploch porostlá rákosem, ostřicemi a křovinatými vrbami. Potravu tvoří hmyz a bobule. Hnízdí na zemi od dubna do června.

V České republice hnízdí slavík modráček střeoevropský teprve od 70. let 20.století a od té doby počet lokalit značně vzrostl. Zatímco v 80.letech hnízdil střeoevropský poddruh prokazatelně téměř pouze v jihozápadních Čechách a na Ostravsku, v současnosti je jeho rozšíření mnohem větší a tento trend zřejmě pokračuje. V současnosti hlavní ohrožení může představovat zánik hnízdního biotopu.

Početnost v ptačí oblasti: 10-20 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO1	CZ0511007	Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady

Slavík modráček tundrový (Luscinia svecica svecica)

Slavík modráček tundrový hnízdí na vlhkých místech nad hranicí lesa, v rašeliništích s porosty kleče, břízy, vrb apod. Jediným hnízdištěm slavíka modráčka tundrového u nás jsou vrcholové partie Krkonoš. Populace se v minulých desetiletích mírně zvětšovala, ale zůstává poměrně malá. Potravu tvoří hmyz a bobule, hnízdí na zemi od dubna do června. Hlavním principem ochrany slavíka modráčka je zachování jeho hnízdního biotopu.

Početnost v ptačí oblasti: 25-30 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO3	CZ0521009	Krkonoše

Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

Stálý pták, jenž obývá starší jehličnaté a listnaté lesy, hlavně v horách, místy i v pahorkatinách a nížinách. Hnízdí v dutinách. Jeho potrava je živočišná, živí se převážně drobnými hlodavci.

Ohrožujícím faktorem by mohl být nedostatek hnízdních dutin v souvislosti s intenzifikací lesního hospodářství.

Sýc rousný u nás obývá většinu pohraničních pohoří, v nižších polohách pískovcové oblasti v Českém Švýcarsku nebo na Broumovsku. V posledních desetiletích byl zaznamenán nárůst početnosti i obývané plochy, což však může být způsobeno i zintenzivněním výzkumných aktivit. Důležitým předpokladem pro tento druh je přítomnost hnízdních dutin po zástupcích šplhavců.

Početnost v ptačí oblasti: 90 párů.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO2	CZ0511008	Jizerské hory
PO3	CZ0521009	Krkonoše

Tetřívka obecný (*Tetrao tetrix*)

Primárním prostředím tetřívka je tundra, v nižších zeměpisných šířkách obývá krajiny podobného charakteru. V Evropě jsou to alpské louky až do 2500 m n.m., vřesoviště, otevřené prostory ve vyšších polohách např. rašeliniště, vlhké louky nebo imisní holiny. I když vynechává souvisle zapojené lesní porosty, přítomnost vzrostlých stromů na stanovišti je patrně nezbytná. Tetřívka létá těžce, cítí-li se ohrožen uniká spíš po zemi. Stromy tedy slouží jako pozorovatelný, případně místa k nocování. Tetřívka je stálý druh, jeho potravu tvoří pupeny a mladé výhonky dřevin, bobule a hmyz. Hnízdí od května do června.

V průběhu 20. století došlo ke katastrofálnímu snížení početnosti zmenšením plochy obývané tetřívkou u nás. Po ústupu do vyšších poloh se jeho rozšíření dále zredukovalo na několik málo horských oblastí hlavně v českém pohraničí. V současnosti nejlepší podmínky nachází poněkud paradoxně v imisemi poškozených pohořích především v Krušných a Jizerských horách. Dobré stavy se zachovaly i na Šumavě a v Krkonoších. Zajímavostí je přežívání ve vojenských prostorech Libavá v Oderských vrších a v Doupovských horách. Zbytkové populace o několika jedincích lze zaznamenat ještě např. ve Slavkovském a Českém lese. Mezi příčiny tohoto stavu patří rozsáhlé změny ve vodním režimu krajiny, lesní hospodaření zaměřené výlučně na les vysoký a vysoké stavy predátorů. V ptačí oblasti Krkonoše je ochrana tetřívka založena na zachování hnízdního biotopu a zamezení vyrušování na tokaništích.

Početnost v ptačí oblasti: 100-150 tokajících samců.

Výskyt v rámci ptačích oblastí:

Číslo	Kód	Název
PO2	CZ0511008	Jizerské hory
PO3	CZ0521009	Krkonoše